Դ. 6828 1892 ՆՈԵՄԲԵՐ 12/24 ԲԷՆՋԵՇԱԲԹԻ 33 ԻՒՆՃԻ ՍԷՆԷ ١٣١٠ ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԷՎՎԷԼ ٤ Ե 6828

Մանզումէի Էֆքեար

ԵԷՎՄԻ ԹԱԶԷԹԱ

10 ԲԱՐԱ 10

منظومهٔ افكار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قره‌بت یانوسیان
مطبعه و اداره‌خانه‌سی
باب عالی جاده‌سنده ٣٦ نومرولی
دائره‌ٔ مخصوصه‌در

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand' rue de la S. Porte, 36

ԱՊՕՆԻ ԳԻՆԵՐԻ

	Սովորական	Ամբողջ տարի
Իսթանպոլ	100	50
Գաւառներ	143	70

Մէնֆիլի ուզուզմեսէնէ միւթէալիք ավելի տարեկան մէզքուրէ։

Տկրտ օրունմասան մէզքուրէ վէ մէքթուպի իրսալէ օրունմազ։

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մէքթուպ վէ խաբարլէշմէլէր
Պալաթ Ալի ճաստեսինտէ 36 Նումարա

ԱԶԳԱՅԻՆ

Խառն ժողով, Ամեն. Ս. Գաստրիարք հայր Նէզարէթի վէ ախուռի. Սիմոն պէյ հայր Նին ըստ հասէթի թահրիրնատա օրարագ տուն Գալաթատա թէճէմմիւլ իթմիշ տիր։

Դատաստանական խորհուրդ թարաֆընան պաղը իզտիվաճ մէսէլէսէրի իչուն վէրիլէն գարարլարը մէճլիս իսթինաֆէն ըուրէթ իթմիշ, վէ թաչրաեա աեիտ պաղը մէսէլէսէրը հայ գընատա միզաքէրէ իճրասըյլա մուզարրէրաթը աթիեէեի իթթիխազ իթմիշ տիր։

Գայսուրթ ումսուրու միլլիէմիզին թէսվիեէսի վէ միլլի մէճլիսլերին թէչքիլի իչուն, եա պիզգաթ մահէլլինէ կիթմէսի, վէ եա թարաֆընատան միւնասիպ պիր բուհանի վէքիլին կէօնտէրիլմէսի, Էրզրում Գաստ. Փոխանորդու Դեր. Ղևոնդ եպիսկոպոսա թավսիէ օրունմուշ տուր։

Վան Գաստ. Փոխանորդու իքէն, ախիրէն Տէրսաատէթէ կէլմիշ օրան Արժ. Յովսէփ Ծ. Վրդ. Այվազեան, Վան ուսմուրու միլլիէ միզ հայգընատա մէճլիսէ չիֆտհէն պէճանը մալիմաթ իթտիկինտէն, իչպու մալիմաթը թահրիրէն պիլահրմէսինի, մէճլիս բուհանի միւմայիէյհէ թավսիէ իթմիշ տիր։

Դայսէրի առաջնորդու սապէգը միլթէվիֆֆա Եպիսկոպոսուն վասիէթինէ տայիր, կը տակաց Հոգաբարձութիւնունու թէտգիգաթընը միլթէզամմին թապտիմ օրունան բարբոր հայգընատա, Տնտես. Խորհուրդուն թահսիլի ըէյինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Ազգ. Հիւանդանոց Հոգաբարձութիւնու, խասթախանէմիզին տահիլի նիզամնամէսինի թագտիմ իթմիշ օրմաղլա, մէճլիս ազալարընա նիզամնամէյի մէզքուրուն պիրէր նիւսխէսի թէվզի օրունարագ գրատթ օրունմասը, վէ կէլէճէք իճթիմատ հոգաբարձութիւն ազալարը տախի հաղրէ պուլունուգլարը հալտէ թէտգիգ իտիմէսի գարարլաշարըլմըշ տուր։

Պէգճեան վէ ճանիկ ամիրալար վասիէթնամէսի հայգընատա, Տընտես. Խորհուրդ ազասընատան Գառնիկ Համբարձումեան վէ Ելմտիցեսուշ Զոպանեան Միհրան էֆէնտիլէր, Գալատա Թաղ. Խորհուրդու իլէ պիր սուրէթի թէսվիեէ ատա, վէ նէթիճէսինի մէճլիսէ արզ իլէմիշ օրտուգլարընատան, իշպու գարար գապուլ օրունուպ, միւմայիլէյհիմա էֆ. լէրէ պէճանը մէճմունիէթ օրունմուշ տուր։

Կրոն. Ժողով ազալարընատան եալընըզ իքիսի տիւնքի մէճլիսատէ հազրը պուլունտուգլարընատան, ումմում ազալարընը հէր իճթիմա միւզաքէրաթընա իշթիրաք էթմէլէրի, Ս. Պատրիարք հայր Քարաֆընատան թավսիէ օրունմասը գարարկիր օրմաշ տուր։

Տնտես. Խորհուրդ տախի տիւն Գալաթատա թէճէմմիւ իտարէք, Ազգ. Հիւանդանոցա այիտ պիր վասիէթ մէսէլէսի հայգընատա միւզաքէրէ իճրա իթմիշ վէ վասիէթնամէլէրին գավանիյնի տէվլէթի ալիէէ ահ.քամընա մուվաֆֆըգ օրարագ պիրթանգիմ մերի վէ միւթէպէր օրմասը իչիւն, կոտակայ Հոգաբարձութիւնու իլէ պիրլիւզաքէրէ պիր վասիէթնամէ նիզամունէսի գալէմէ ալըպ, խառն ժողովա թաստիգ իթտիրմէեէ գարար վէրմիշ տիր։

Քաղ. Ժողով թավսիէսի իլէ, միւթէվէֆֆա Սթամբաճեան Բարթիկ էֆէնտին Գընալը ատասը քիլիսէսին տէն օրան մաթլուպաթը հայգընատա, պիր սուբէթի թէսվիեէ ադտ իթմէք իչիւն Գընալը ատա քիլիսէսի Թաղ. Խորհուրդունու կէլէճէք եէվմի իճթիմաընատա անաղէթ իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր։

Մէճլիս Գէյծլլունատա միւհիմ էք օրան թէամիրօնուն միւճէտտէտէն ինշասը, վէ վասիէթնամէլէր վէ մէսաեիլի սաեիրէ հայգընատա տախի իճրաեի միւզաքէրէ իյլէմիշ տիր։

Իրմիր տախիլինտէ Զէնկիլէր գաբիեէսի էմլէ-էմլէրի ատասը-տէն ինշասը խուսուսէն, Իրատէյի Սէնիէեի միւթէզամմին ֆէրմանը ալի Բաթրիգխանէմիզէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Իզմիր Առաջնորդու Գեր. Ստեփաննոս Որբազան, մէզքուր քիլի սէնին ինշասը մուամէլաթընա թէչէպգիւա էթմիշ տիր։

Կէլիպօլու բուհանի մէճմուգատ Արժ. Տ. Խորէն քհն. Գարթեեան, եարըն մահէլլի մէճմուրիեէթինէ ադիմէթ իտէճէք վէ պէրսոպէրինտէ կէլիպօլու մէքթէպլէրիմիզ իչիւն պիր միւալլիմ իլէ իքի մուալլիմ պուլունճաղ տուր։

Ուսմուրու խալրիեէեէ քիսէեի սէխավէթ վէ համիէթլիլերի հէր տաեիմ քիչատ օրան իզ. Եսայեան Յովհաննէս վէ Մկրտիչ էֆէնտիլէր, ինսանիեէթ վէ հիմէմի մախսուսէսիյլէ ինչա օրունճաղ Ս. Յարութիւն քիլիսէսի իլէ Նարեկեա էրքէք վէ զըզլար մէքթէպլէրինին ինշասը խուսուսունա իրատէյի Սէնիէեէ չէրէֆ պուրուրլարաղ, ինչա թֆէրմանը ալիսի, պու կիւնլերատ ատլիեէ նէզարէթինտէն Բաթրիգխանէմիզէ թէվսիա օրունճաղը մաել մէճմունիէթ իշիտիլմիշ տիր։

Իզմիր տահսիլտարլարը Գալաթատա թէճէմմիւ իտարէսի Ազգ. Հիւանդանոցա այիտ պիր վասիէթ մէսէլէսի հայգընատա միւզաքէրէ իճրա իթմիշ վէ վասիէթնամէլէրին գավանիյնի տէվլէթ ալիէէ ահ.քամընա մուվաֆֆըգ օրարագ պիրթանգիմ մերի վէ միւթէպէր օրմասը իչիւն, կոտակայ Հոգաբարձութիւնունու թէտգիգաթընը միւթէզամմին թապտիմ օրունան բարբոր հայգընատա, Տնտես. Խորհուրդուն թահսիլի ըէյինէ գարար վէրիլմիշ տիր։

Ազգ. Հիւանդանոց Հոգաբարձութիւնու, խասթախանէմիզին տահիլի նիզամնամէսինի թագտիմ իթմիշ օրմաղլա, մէճլիս ազալարընա նիզամնամէյի մէզքուրուն պիրէր նիւսխէսի թէվզի օրունարագ գրատթ օրունմասը, վէ կէլէճէք իճթիմատ հոգաբարձութիւն ազալարը տախի հաղրէ պուլունուգլարը հալտէ թէտգիգ իտիմէսի գարարլաշարըլմըշ տուր։

Պէգճեան վէ ճանիկ ամիրալար վասիէթնամէսի հայգընատա, Տընտես. Խորհուրդ ազասընատան Գառնիկ Համբարձումեան վէ Ելմտիցեսուշ Զոպանեան Միհրան էֆէնտիլէր, Գալատա Թաղ. Խորհուրդու իլէ պիր սուբէթի թէսվիեէ ատա, վէ նէթիճէսինի մէճլիսէ արզ իլէմիշ օրտուգլարընատան, իշպու գարար գապուլ օրունուպ, միւմայիլէյհիմա էֆ. լէրէ պէճանը մէճմունիէթ օրունմուշ տուր։

Կրոն. Ժողով ազալարընատան եալընըզ իքիսի տիւնքի մէճլիսատէ հազրը պուլունտուգլարընատան, ումմում ազալարընը հէր իճթիմա միւզաքէրաթընա իշթիրաք էթմէլէրի, Ս. Պատրիարք հայր Քարաֆընատան թավսիէ օրունմասը գարարկիր օրմաշ տուր։

ՏԱԽԻԼԻՍԷ

Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գամպօն, էվվէլքի կիւն «Զիհաչէֆ» նամ Բուսգումբանեասը վաբօրունաղ շաքի պէն, վէ Տէրսաատէթէ միւթէվէճիհէն հարէքէթ իթմիշ օրմաղլա պու սապահ սէֆիրի միւշարիլէյհին շէհրիմիզէ վիւրուտի միւնթազէր տիր։

Ճէպէլի Լիպնան մէճլիսի իսարէսի թարաֆընատան, ինթիխապաթը ճէտիտէ վուգու պուլտուղու մաղիւմ պիրա Պէյրութ զաղէթասընը ինանմամաղ օրունան կէօրէ, նէնիամէճիլի իտարէնին պիրինճի իճթիմաընատա, Նասում բաշա հայրմիզնաքէրաթա պիր տուա իլէ իպթիտար ալունմասընը էմր իթմիշ տիր։ Պունուն իլէրինէ խոլամճէ մասաթը վէքիլի էօմէր էֆ. ջէ խայրի, աեազա գալգարաղ, տուրի ֆանիպ էլ էտայի Թատիշահիի թէքրար իթմիշ տիր։

Մուսախէրէն նասուճբաշա հայրմէճլիս ազալարընա խիթապէն, հէրաչայիմ հիդքիմէթ Սէնիէէնին էվամիրինէ թէմամըյլա իթթիպա վէ միւթավէթլա իճրայի մուամէլէ իտէրէք, էհալինին հալը սաատէթինա թէմինէ չալըշմալարընը թավսիէ իթմիշ տիր։

Ըէժի ուսմուրունու թէտգիգէ մէճմուր գօմիսիօն, էվվէլքի կիւն մալիէ նազարը նազէֆ էֆ. հայրնին թահրը բրեասէթինտէ օրարագ թէքրար իճթիմա իթմիշ, վէ Ըէժի գօմիսերի Նուրի պէյ, միւշավիր Ըէֆիդ պէյ, մալիէ մուհասիպ Սապրի էֆ. ըէժի միւտիրլերումուզմբի Մ. Ֆոքրի իլէ Գանդը Օսմանի միւտիրի Մ. Լա Ֆիւանթ հասուր [illegible] միւզաքէրաթ ճէրէեան իյլէմիշ իսէ տէ, պու իճթիմաաէ հիչ պիր նէթիճէ հուսուլէ կէլմէմիշ տիր։

Գանգմ բաշա տէրէսինին գարատարը թէտապիքինի միւզաքէրէ վէ իճրաեէ մէմուր գօմիսէն, տիւք տախի Բըգման բաշա հայրնին թահրը բրեասէթինտէ գալգարաղ Շէհր էմանէթի լատայիրէսինէ պիլիճթիմա, Մ. Պերնիէ թարաֆընատան թանգիմ օրունան իմաղաթ բանը հայգընատա ֆէնիթ գոմիսիոնուն բարբրթասունու թէտգիգ իթմիշ տիր։

Բուսմ Բաթրիգխանէսի միւթէզիթ մէճլիսէրինին ժան իճթիմաընատա, Բաթրիգ Նէրսֆիթ օր էֆ. հայրնին թահրը բրեասէթինտէ օրարագ Ադրիէ նազարը բյա վուգու պուլան պիր միւլագաթընը նէթիճէնի օրարագ, մէքթէպլէր մէսէլէսի հայգընատա պիր իրիլաֆը թամամ հուսուլէ կէլտիկի ճիհէթլէ, պու իչէ թէմամըյլա խիթամ պէրմուշ նազարը բյա պագբյապիլէճէկինի պէճան էյլէմիշ տիր։

Զանագ Գալէսինտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, Լիվերբուգյա կէօթիրմէք իւզրէ Սոֆեատան զախիրէ եիւբիւ օրան վէ նակրատա բազար կիճէսի գոչմա օթուբան էմիլի նամ ինկիլիզ վաբօրու կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ եիւզտիւրիլերէք հիչ պիր խասարը վագը օրմամըշ տուր։

Բանօս նամ եունանլընը գօմանտասընատա պուլունան քիչիւք պիր եէլքէն կէմիսի, Գալիդրաթիտէն Միրօֆիթօսա կիտերքէն, էվվէլքի կիւն պիր ֆուրթունա զուհուրիյլէ սեվրիլիպ պաթմըշ, վէ տէրունինտէ պուլունան մէրգում Բանօս իլէ պիր թայիֆէ տենիզէ տիւշերէք պուլունմուշչար տուր։ Եանլարընատա պուլունան պիր կէմիճի խրամէթքար եալընըզ դուշրթուլապիմիշ տիր։

Թրամվայ իտարէսինին, Գալաթատան Օրթաքէօյ գատար իլէ եէն արթապարը իճրէթինէ կէրէք մէվգի վէ կէրէք ատի օրարագ 10 բարա գամմ իթմիշ օրտուղու իչիւն իմթիխան։

Գապաթաչատա պիր իխթիեար միւսլիման գատընը թրամվայ արապասը կէչէն կիւն տիզգաթ-զըրգալա չինէմիշ օրտուղունատան շիրքէթի մէզքուրէ ալէյհինէ ի գամէյի տավա օրունմուշ տուր։

Քէզամ էվվէլքի կիւն Թօբխանէ ճիվարընատա թրամվայ պիր աթա չարբըպ, թէքերլէյի հայվանընը ա եաղը իւզէրինտէն կէչէրէք սադանթամըշ տուր։

Գունատան մատատա շիրքէթի մէզքուրէնին պիր թանգամ ինթիզամսըզլըգը թարաֆընրգա խապէր վէրիլիեօր։ Մէսէլա ՀԷՔ կիճէ սօ թրամվայ արապասը Գալաթատա տատաթ Շեէ չարեէք գալարաղ հարէքէթ իթմէքտէ, վէ հէրքէտտէ օվվաքթա գատար թրամվայա եէթիչէճէյինէ էմնիօլմազատա իչէն, պազէն չէն գայիտէնին եուսանճատատա-լարաղ պէ տէմտէ եայմուրլու չաղ մուրլու կիւնլէրքտէ սատաթ 1 պու չուգատա հարէքէթ իթտիյլ կիպի, պազէն տէ պէր սթատիօնատա թամ ան տագիգա վէ պէլքի տէ պիր չարեէք պէքլէմէքտէ տիր։

Պիթրիճն չու տիզգաթընը վէ ինթիզամընգլըզը էնտիշէնիւ ալըպատա էհալիի մէճմու իթմէկէ ճէրտէ մէզքուր գումբանեա պիլաքի կէօրա հէր քէսի մազիեատէթին միւթէզէքքուր իթմիշ կիպի։ Օրարատա իճրէթ գամմ իթմէսի մուճիպի թէքասիւթ տիր։

Մէչհուր հէքիաք (փորագրիչ) Գէնտէրեան Մկրտիչ էֆէնտինին էէնի մահալլէտէ բազար պաշընատա քանի խանէսէնէ, կիճէլէրին թիրգաթա ճիւրաթ իթմիշ օրան։ Սելանիկի միւհիթէտի Մէհէմմէտ Շիւքրի իլէ, պունա եամադլը իտէն Մաշան վէ եասէֆին էվրագը ճինայէթ մահքէմէսինէ կէնտէրիլմիշ օրմաղլա եաքընատա մուհաքէմէլէրինէ պագբլաճաղ տուր։

Իւքսիւսարատա Մէյա Ահմէտ-տէ բէսինտէ Իսկէնտէրին պաղչէսինտէ թութ եէմէք իեզրէ կիրմիշ օրան էլմատա նամընատա պիր չօպանը, սօրա վէ չարա իլէտարպ ու ճէրհ իտէրէք մէրգումանն վէֆաթընը ուճիպ օրմուշ օրան պաղչէվան չ ադը 16-17 եաշլարընատա Ռէթը վէ Վասիլին 15 էր սէնէ միւատէթ լէ քիւրէկէ գոնդուրմալարընա վէ հարէքէթլէրի եալընըզ տէօրմէքտէն լապէրէթ գալան տիկէր չրրագ Մանինին 6 մահ. վէ 14 եաշընատա նապալիղի միւրահրգ (անչափահաս) օրտուղու անլաշրլան ֆօսթինին իքիշէր ալ հապսալարընա հիւքմ օրունմուշ տուր։

Էսկիշէհիր Թէլէկրաֆխանէսինէ մուվագգաթէն իլավէ իսթիմիշ օրան մուխապէրանը էճնէպիրէ, լազգ օրունմուշ տուր։

Մաքրքէօյ պէլէճիէ բէյիսի վէ քաղաքընը պու տէֆա վուգուզ պուլանինի իթթիլալանը, պաղը սուի խաթիմատան տօլայը ֆէսխ իտիլմիշ տիր։

Պուլկարիսթանատա մէվճուտ աղնամատա չու արալըգ պաղը խասթալրգ զոնհուր իտէրէք, չիտտեթլէ իճրայի հիւքմ իթմէքտէ օվմասընատան նաշի. էմարէթի մէզքուրէտէն, օ կիպի խասթա հայվանլարը Օսմանլը հէքտուտունա մէնի տուխսուլլերի իլէ, իգթիզա իտէն թէտատարի սրհհիեէնին սէրիան իճրասը, Տախիլիէ նէզարէթինէն իյճազ խէնլէրէ թավսիէ իտիլմիշ տիր։

Վարիտաթը պէվէթին ճէմ ու թահսիլի հաղգընատա մալիէ նէզարէթինէ մէճլիսի մալիէ ազասընատան Սիւլէյման Սաուտի էֆէնտի հայրնին թահրը բրեասէթինտէ ինիգատ իթմէքտէ օրան գէմիսիօն տիւն տախի ազտը իճթիմա իթմիշ տիր։

Ֆիլիպէ սէրկէսինին 20,000 ֆրանգլըգ բրեանգ օսու, Իսթանբիլիս Սթավրիտա նամ քիմէանէեէ հրգ մրզ տուր։

Պերլինտէն «Թատրոնա եազըլմըշ տուր։

«Վոսիչէ Յարթունի» զազէթասընդն թէէրիտէն կէէտանրնա նազարէն, Գրանտիւգ Վլատիմիրին մէճլիսի սէմէրեսի օրարագ, Բուսիա իլէ Ֆրանսա արասընտա պիր մուահէտէ իմզա իտիլմիշ տիր։»

Քէզա Պերլինտէն «Տէյլի Թէլէկրաֆ» պէրվէճէնի աթի իշար օրունուեօր։

«Ֆրանսա իլէ Բուսիա պէչինտէ պիր իթթիֆագ Մոսահէտէսի իմզալանտրգընա տալիր օրան հավատս հէրնէ գատար թէքրիպ օրունմագտա իսէ տէ, «աթէշ օրան եէրտէ տիւման օրմամաղ միւմքին տէյիր։ Ֆ. փասընճա պունուն պիր եասա իւ թէնիա օրմասը մէյհուղ տուր։

ԹԱՂՎԱՌՈՒ

Պանքրէշ սէֆարէթի սէնիէեի պաշ քեաթիպլիկի, Բոմա սէֆարէթի սէնիէեի պաշ քեաթիպլի իզզ. Պէհա պէյ։

Բոմա սէֆարէթի սէնիէեի պաշ քեաթիպլիկի, Պուքրէշ սէֆարէթի պաշ քեաթիպի իզզ. Ալէքսանտր Գարաթէօտորի էֆ. եէ,

Պաղը Ալի թէղեկրաֆ օտասը խուլէֆասընատան իզզ. Մէհէմմէտ վէ աշիրէթի մէքթէպի միւտիրի իզզ Ալի Նազիմ պէյլէր, իրթպէյ սանիեէ Ներնիր մինիստրիզի թէմսիլ պուրուլմուշ տուր։

ՆԻՇԱՆ

Տէրսաատէթ թիճարէթ մահքէմէսի Ամնոի բէյինի, ախուֆ. Իզզէթ պէյ հազրնէ Ամնոի մէճլիսի,

Ամէրիկի տիվանը հիւսամանուն օրարագ խիվէֆասընատան սատատ. Սայիա վէ Էմին պէյլէրէ Յինճի Օսմանի,

Մէքթէպի Սուլթանի միւտիրի ախուֆ. Իսմայիլ պէյ հազր. իլէ մուհասէպէճիսի սատատ. Բիֆաթ պէյ կիւմիշ լիեազատ միւալեասը ինհան պուրլուլմուշ տուր։

ՖԷՆԻԵԼ

ՄԻԳՐՕՊԼԱՐԸՆ ՀԱԼ. ՈՒ ՇԱՆԸ

Միգրոպլարը մուհարէպէսի. — Պասիլէր վէ լոգոսիթէր. — Սաղլամ վիճուտուն պուլաշըդ խասթալըգլարա գարշը գոմաը. — Վիճուտա իշինտէ վիճուտլար. — Լոգոսիթէրին օրուուսու. — Լոգոսիթէրին պասիլէրէ կաթարագ մահվ իթմէլերի. — Ղալիպ մաղլուպու օլմայան պիր մուհարէպէ։

—

Պունտան էվվէլքի մէկ պէսիմիպէ միգրոպլարը ահվալինա՝ պահալա, պիխասա պուլաշըդ խասթալըգլարը ի վերրիսի դուրի օլան միգրոպլարա տայիր մալիւմաթ իթասընտան սոնրա, սրհհէթ ուտֆիսէթի պէրքէմալ օլան պիր վիճուտա նասըլ օլուհօրտա պու կիպի միւհիլիք միգրոպլարա գարը քէնտինի մուհաֆազա վէ մի տաֆիտէտպիլմէքտէ պուլուն ուզուս հազրնտա տալի

Նախիրած են Պրուսայի Հայ ժողովրդեան ներկայն ու անցեալը և անկողմնակալ աչօք դիտած անարատաբանաբար զարգացումը, ան չուշա պիտի խոստովանին մեզ հետ թէ, Պրուսայի պատուական ժողովուրդը չատ և չատ խիստ յառաջադիմած է Հայ լեզուի և Հայախօսութեան մէջ. մանաւանդ այս վերջին տարիներս, ուր գրեթէ հիմնապէս փոխուած է լեզուի խնդիրը, և այս պարագայից մէջ անարդարանալի են անշուշտ ուղեւոր պաշտօնէին առարկութիւններն, զոր թէպէտ յոռետեսութեան արդիւնք վերագրել չեմ համարձակիր, սակայն այդ տեղեկութեանց հապճեպով և թերի աղբիւրներէ քաղուած ըլլալն ալ չը հերքել անկարելի է.

Պրուսայի Ազգ. Հոգաբարձութեան Գատուարժան ժողովոյ գործառնութեանց ջատագով հանդիսանալ եթէ նկրտիմ՝ անտեղի է, ցաւ իսիրա կըսեմ թէ, չեմ գիտեր ի՞նչ պատճառաւ խուսափեցան հաղորդելու այն տեղեկութիւններն օգտաւէտ գործառնութեանց, որոց հետաքրքրութեամբ կը ջանայի իրազեկ լինել.

Թերեւս արտաքուստ քննադատանք նկատեալ, կասկածներ ներշնչին յանձին ստորագրելոյս.

Այսու հանդերձ, անաչառաբար, յարգելով ոգւոյն անկողմնակալութեան պահանջն, կը պարտիմ պատասխանել՝ ինչ որ տեսայ, ճշդրիտ նկարագրել.

Եթէ ո՛ք չը ջնջահալեաց ակնարկաւ մի դիտէ նախ Պրուսայի Հայոց նորաբողբոջ մատաղ սերն, և նմանապէս նոցա ծնողներն, թերեւս անհաւատալի թուի թէ, որպիսի մեծ փոփոխութիւն կը նշմարուի դոյն տարբերաց մէջ, մեծին և փոքրիկին բաղդատաբար դէպ յուսումն տածած յարգանաց ջանադրութիւնը. մանկիկին լաւապէս մայրենի լեզուաւ խօսակցութիւնը, ազդեցուցիչ հիացում մի կազդէ ու կը ներգոսած նախանձախնդիր տպաւորութեամբ.

Ո՞վ է արդեօք հեղինակն, այն բարենախանձ ոգեւորիչ՝ սկզբան, ամէն ո՛ք կարէ զգալ.

Ազգ. վարչարան այցելութեանս, արդիւնքը մեզ գոհ մեկնիլ պարտաւորեց. հսկող պաշտօնէից դէպ ի ցանկալի ճիշդ կարգապահութիւն և օրինաւոր վարչութիւն նմանապէս, իւրաքանչիւր եօթը տարին լրացընող հատակի ոանուանք յըստակ կը խօսին մայրենի լեզուն, բան մը որ ունկնդրոյն նախանձահաճորն կը զգացնէ. թէ Ազգ. վարչարան, և թէ Քալանթարեան մանկապարտէզ՝ համեստաչի ոգեւորութեամբ պէտք եղած դաստիարակութեան չանքերն փութով յառաջ կը մղեն, տալով նոր ճաշակ և նոր դաստիարակութեան որ նուէնդ, Բիւթանական Ոլիմպիոյ ստորոտն պանծալի քաղաքին իր նակչաց հայու Նորահաս սերնդեանց, զոր անուրանալի ճշմարտութեամբ կը հաստատեմք.

Թող ներսի մեզ ըսել թէ, հին սերունդն հմայող այդ մանկական խմբակաց, ի փղոցս տիրող լեզ. ի գործածութիւնը նեղ. գլի է, և ոչ երբէք մեղադրելի.

Հրատարակութեան չնորհ խնդրելով Ձեզմէ...

ԱՆԿՈՂՄՆԱԿԱԼ

10 Նոյ. կ. Գ՝ոլիս 1892

ՄԱՆԶՈՒՄԻԻ ԷՖԷՔԵՐԸ

Պուրսա միլլէթաչարըմզը՝ քէնտի էվլատարընա թահսիլի ուլում վէ ֆիւնուն խուսուսունա վէ ալել խուսուս լիսանլարըմզըն թահսիլ վէ իսթիմալի ճիհէթինէ, միւհիմէրէմ մուհարիր էֆֆին չուհիւնի չէհատէթի թէմամըյլա մուվաֆիզը մասլահաթ օլտուղունատան մանէ մէճմունիէ տէրճ օլունմուշ տուր.

Ղազէթամըզատ տէրճ օլունան հայճա մեգալէլերէրէն տօլաբը, Պուրսա Հայլարըմզը թարաֆընատան պէեան օլունան մէճմունիէթ, հայճա լիսանըն թերագրամը տախի պիր տէլիլ տիր.

Մամաֆիհ կէրէք ումում Պրուսայլարըմզը կէրէք Հոգաբարձուէֆ.լերին վէ կէրէք միւտիրի մէք թէպ Ստեփան Կուտիկեան էֆ.ենդին չու ճիհէթտէքի դայրէթի, ոէ զավարը թագտիր վէ թահսին տիր.

ԹԱՐԻՆՃԻՍԷ

ԲԱՆԱՄԱ ՊԵՐԶԷԼԻԻ

Իշպու մէսէլէ Բարիս խայգընճա զիեատէսիլէ մուճիպի հէյլէճան օլմադտա տէվամ իտիեօր.

Պու քէրրէ մէսէլէյի մեգբիւրէ.էի թաֆիլէէթ մէէմուր օլան Մ. Մանշիգուրուն բէսմի պիր բարօր.թասունա նազարէն, Բանամա պէրզէխինին գանալ հայլինէ վազը ուղուրունա սարֆ օլունան մէպալիղին եէքիւնիւ պիր միլիառ 300 միլեօն ֆրանգա պալիղ օլուպ, մէպլաղը մէգպուր պէրվէճհի աթի թազ սիմաթա թանիֆ իտիմիշ տիր.

Լինճի սընրֆ.- Գարշըլըղը օլմադսըզըն վագը օլան մէսարիֆի ումումիեէ

Պէրզէխատ ամէլիեաթը իպթիտաիեէ, եմրի մուհաֆազա վէ մէսարիֆի ումումիեէ 175մէլեօն

Իմթիեազ մէսարիֆի իլէ Բարիստէ վագը օլան մէսարիֆաթը ումումիեէ 64մէլեօն

Թահվիլաթըն իխրաճը մէսարիֆի, դագէթալարըա նէշրիսաթ վէ մէրկիզէր 88 »

Մէճմուան 327 327

Շինճի սընրֆ.- Այնէն կէօսթէրիլէն մէսարիֆ նագլիեէ տախիլ օլարագ ինշասաթ վէ լէվազիմաթ 166

Ի գթիսատէն պէրու միւթէահհիւտլէրէ իհալէ օլունան իմալաթ 443

Բանամա շրմէնարֆէրի.նին միւպաեէասը 93

Մէճմուան 702 702

Իւչիւնճիւ սընրֆ.- Ֆա.յիզ օլարագ հիսսէսարա.նա թէէտիեաթ, վէ սա.յիրէ 271 271

Ումում եէքիւն 1300

Իշթէ թէքիլ Բանամա մէսէլէսի պու եէտի բագդամլարան իպա.րէթ տիր.

Իէէ եէ-ղեեռ դէղ միլեօն, քիչա օլունան տէֆթէրէ մուգադ եեա օլան ասհապը թահվիլաթա իթա օլունմուշ տուր.

Իւչ եէ-ղեբռ եեռ միլեօն թէա գըդաթը իպթիտաիեէ, մէսարիֆի ումումիեէ, վերկի վէ սաեիրէ օլարագ սարֆ օլունմուշ տուր քի, իշ թէ պու բարալար պէյհուտեէ՝ իսրաֆ օլունմուշ տիմէք տիր.

Իքինճի սընրֆ եեռ եէ-ղ էէ միլեօնա կէլինճէ, պու մէպալիղ էֆէէ.ենիլ օլարագ մէվճուտ տիմէք տիր, զիրա պու բարա իլէ լէվազիմաթ եանի քիլլի ալէաթ էտէվաթ իշթիրա օլունմուշ օլտուղու կիպի եարբն թէքբար ամէլիեաթա մուպաշէրեթ օլունապիլիր, քէզա սա թըն ալընան չըմէնարֆէր տախի գանալըն քիչատը զըմնընտա ամէլիեաթա պէտ օլունտուգատա զի եատէսիյլէ իշէ եարբ.

Պու գըսմ մէսարիֆէ, սարլ ի մալաթ մէսարիֆի իլէ իպթիտայի թէշէպպիւստէն ամէլիեաթըն թա թիլ օլունտուղու թարիխէ գատար միւթէահհիւտլէրէ թէէտիեէ օ.լունան մէպալիղին 443 միլեօն օլ տուղու կէօրիւլիւր.

Մ. տը Լըսէբսին ասըլ գապահաթը, Միւվէյիշ գանալընա եարբը.ղը կիպի պու ճէսիմ թէշէպպիւսէ տէ սարֆ օլունաճագ մէպալիղին ճէսամէթինի, քիչատ օլունան իսթիգրազ տէֆթէրէրինէ գայտ օլունանլարը իւրքիւթմէմէք իշիւն, իպթիտայի էմրտէ կիզլէմէսի տիր.

Մ. տը Լըսէբս Սիւվէյիշ գանալընն քիչատը իշիւն էվվէլա 150, պատէհու 250 վէ մուախխարէն տէ 300 միլեօն ֆր. իսթէմիշ տիր. Իւչ տէֆատա վոնգու պուլան չու միւթալէպաթը ճէսիմ օլմաղլա պէրապէր, սէրմաեէ եաղտը վէ իշ օտէրէճէ մուվաֆֆագ.եէթէ մաղհար օլտու.քի, թահ.վիլաթըն գըյմէթի տէօրթ միսլի թէզաեիւտ իթտի.

Մ. տը Լըսէբս այնի մուամէլէեի Բանամա պէրզէխի հագգընտա տա.խի իյֆա իթմէք իսթէտի, մէսա.րիֆաթը հագգիեէի գասատէն սէմթ /թտի, լաքին պու տէֆա Մ. տը Լէսէբսին թալէի եավէր օլ մատը, զիրա գանալըն քիւչատընա մուվաֆֆագ.եէթէ հաբրլ օլմամաղլա, պունտան տօլաեը մէսուլ վէ միւթթէհիմ օլտու.

Լաքին Ֆրանսըզլարըն տիչլերին տէն թըրնագլարընան արթըրըպ տա պու ճէսիմ թէշէպպիւսէ եա թրբրագլարը մէպալիղէ իշի պաշա չըզ արամատրգլարը հալտէ, պունտան պէշ ալթը սէնէէ գատար Ամէրիկ ալելարըն ինչա վէ իքմալ իթտէքլէրի թագտիրտէ, ճճապա Ֆրանսա իշին նէ՞ գատար մուճի պի թէէսսիֆ օլաճագ մէալինտէ Ֆրանսըզ մամպուսաթընտա մէգա.լէլէր կէօրիւլմէքտէ տիր.

Ինկիլիզ գազէթալարընն էքսէ.րիսի, Բանամա գանալը միւտիրլ.ի ալէյհինէ էմր օլունան թաա գըպաթը տալիեէի մուախէզ ի.տէէօրար.

«Թայմս» գազէթասը պու պագ.ատ պէրվէճհի աթի պէեանը էֆ.քեար իտէեօր.

«Մ. տը Լէսէբս ալէյհինէ թաա գըպաթը տալիեէ իճրասընա տա.յիր Ֆրանսա հիւքիւմէթինին վեր.տիկի գարար, կէրէք նէֆսի Ֆրան սատա վէ կէրէք պիւթիւն ճիհա.նը մէտէնիեէթատ պիր սարսընթը հուսուլէ կէթիրմիշ տիր.

«Մ. տը Լէսէբս քեաֆֆէեի թագ.սիրաթըյա պէրապէր, ասրը հազրը Ֆրանսըզլարը միեանընտա էն տալի պիր զաթը մուֆախխամ տըր.

«Միւտէթի հաեաթիեէսինին էսէրի ազէմի, Ֆրանսա բօլիթիգա սընրն սուբէթի ճէրբեանը հագ.գընտա աոզրուտան տոզրուեա պիր թէէսիր իճրա իտիպ, Բանամա թէսավվուրու մուվաֆֆագրեէ.թէ մազնար օլամամըշ իսէ պիլէ, Ֆրանսա, քէնտի շան ու չէրեֆինին իթիլասը իշիւն, Մ. տը Լէսէբսին եարարզընը էլկէթթէ ունումամ մըշ տրը.

«Հիյլէ իլէ իթհամ էտիլէն վէ սէքսէն սէքիզ սինինլերինտէ պու.լունան չու պէօեիւք զաթը, մազ նունլար սանտալեասընա օթուր մասընը Ֆրանսըզլար նազարը թէ.էսսիֆիւ ազիմէ կէօրճէքլէր տիր.

ԻՏԱՄ ՃԷԶԱՍԸ

Ճէզաեիրտէ Գօնսթանթին չէհ.բինաէն վարիտ օլան պիր թէլէգ.րաֆա նազարէն, ճէզայիր մահբէ.մէյի ճինաեէթի թարաֆընտան, Շէպլիտէ ասհապը էմրաքտէն Մ. Նատ.ի իլէ զէվճէսինի գաթլ ու էլթլաֆ իտէն տէօրթ նէֆէր ճա.նինին խատարընա տաեիր ոատրը օլան հիւքմ, մահբէմէյի թէմեիզճէ նագզ իտիչտիկի ճիհէթլէ, պէ.թթէքրար մուհաքէմէսինէ, Գօնսթանթին չէնրի ճինաեէթ մահբէ.մէսինտէ պագբլարագ, զիքր օլունան աեօրթ միւթթէհիմէր իտամ ճէզատընա մահքէմ օլմուշլար տրը.

ՐՈՒՍԻԱ ԵՎ ԱՎՍԹՐԻԱՆԸՆ ՄԻՏՆԱՍԼՊԱԹԸ ՍԻԵԱՍԻԵԷՍԻ

«Ժուրնալ տը Սէն Բէթրսպուրկ» գազէթասընա պէրվէճհի աթի օ.գունմուշ տուր.

«Զարէվիչին Վիէննատա իմբէրա.թօր վէ իմբէրաթօրիցա, թէքմիլ խանէտանը իմբէրաթօրի վէ ճհալի թարաֆընտան ֆէվգելատէ խալի.սանէ հիւանիւ գապուլ վէ թէվճհ.ճիւհաթը սամիմանէեէ մաղհարի.նէթինի, վարիտ օլան թէլէկրաֆ.լար իշլար իյլէտիլէր.

«Ռուսիա վէլիիահտընա պու սու.ռէթլէ վագը օլան հիւանիւ գա.պուլու միւսաֆիթքեարանէ պու.ռատա քէմալի մէճմունիէթլէ թէ.լագգը իտիլմիշ տիր.

«Կէրէք «Վիէնէր Ապէնաբօսթ» վէ կէրէք սայիր պայրճա Վիէննա զազէթալարընն պէեան իթտիք.էրի վէճհէ, իշպու հիւանիւ գա.պուլ, Ռուսիա վէ Ավսթրիանն իբի մուազզամ վէ մուֆախխամ խանէ.տանը իմբէրաթօրիլէրի պէյնինտէ մէվճուտ օլան միւնասէպաթը տօս.թանէեէ պիր տէլիլի ճէտիտ տատ օլունսա «էգզատրը».

«Նովոսթի»նին պէեանընճա, Ա.մանեա իլէ Ռուսիա պէյնինտէքի մի գաքէրաթը թիւճճարիեէ թէ.մամըյլա մուվաֆֆագըյէթսիզլիկէ տիշար օլմուշ տուր.

Տիկէր թարաֆտան ալընան պիր թէլէկրաֆտա տախի, Ռուսիա հիւ.քիւմէթինին էն միհիւմմ նոգ.թա հագգընտա Ամանեաեա ճէ.վապ վէրտիկի, վէ մատէն քէսմիւ.ռիւ իլէ տէմիր իւզէրինէ թէնզիլի ռուսում օլունմասը թէքլիֆինի ըէտատ իյլէտիկի խապէր վէրիլի.եօր.

Ամթենատան 21 Նոյ. թարիխիյլէ «Ամանս տը Գոնսթանթինօրլա պէրվէճհի աթի եազըլմըշ տրը.

«Ազտէմճէ Պուգրէշ սէֆարէթին.տէ պուլունան Մ. Բարարիկօռու.լ պուրատա միւվասէլէթ իտէրէք, պիր ղազէթաճը իլէ կէօրիշտիւ.տէ տէմիշ տիր քի. «Ռումանիա հիւ.քիւմէթինին մէհաքիմէ միւրաճաա.թը Եունանիսթան իշիւն հիչ պիր էհէմմիյէթի հաեիզ օլմաեըպ, Եու.նան հիւքիւմէթի անճագ միւթէ.

ՕՐՍԻՎԱԼ ՃԻՆԱԵԷԹԻ

Մեռնողը — Մեռելին

Ա. Մ. — ԷՄԻԼ ԳԱԶՕՐԻՈ

Տուվարտաքի սաաթա պագտոը քի, 11է 5 գալտրղընը իշարէթ իտի.եօր իտի, տապանճասընը օճագ իւզէրինէ գօյարագ քէնտի քէնտի.սինէ տէտի քի.

Թամամ եարը կէճէլէյին գէյնի.մի բաթլատըրմ, ֆ զէմանա գա.տար պիր սաաթ տահա էօմրիւմ վար.

Գոնթ տը Թրէմօրէլ գալթուք տոնտալեասը իւզէրինէ, պաչը ար.գա թարաֆտան տալանճագ պիր տուբէթտէ ուզանտը, այագլարընը տա օճագա տօղրու ուզաթը.

Նիչինն չիմտի քէնտիսի.նէ էօլաիրմէէօր իտի, պիր իշ.քէնճէտէն իպարէթ օլան չու պիր սաաթ էօմրէ նէ՞տէն գաթլանըեօր իտի,

Պու սիւալի գօնթա սօրսալար իտի պիր ճէվապ վերէմէզ իտի, տիւշիւնտիւ տիւշիւնտիւ, պիր տէ սաաթա պագտը քի, եէլգօվան վէ ագրէպ 11 պուշուղու իշարէթ ի.տիեօրլար, գօնթ իսէ հալէա տիւ.շինիեօր իտի, էն զիեատ էհէմմի.եէթլէ տիւշինէպիլտիկի չէյ, պու հավատիսի զազէթաեա քիմին վեր.միշ օլմասը իհթիմալինատէն իպա.րէթ իտի.

Պու խապերի Բարիստէ նէշր ի.տէն, միս Ֆանսիտէն պաշգա քի՞մ օլապիլիր.

Սաաթ քիչիւճէք պիր խըբբլիթ բէյատա իթտի քի, 12ի վուրմաղա հազրրլանտրը՝ անլաշրլար.

Կէնճ գօնթ, «վագթի կէլտի» տէյի եէրինատէն գալգբդ, տապան.ճասընը ալտը, վէ եաթաղընն եանը.նա օթուրտու, էօյլէ պիր սուբէթ.տէքի, տապանճա բաթլատըղը զէ.ման, եէրէ տիւշիպ տէ պիր թա.րաֆընը ինճիթմէմէք իշիւն թա.սաաթ էօմրէ նէ՞տէն գաթլանըեօր իտի,

Պու սիւալի գօնթա սօրսալար իտի պիր ճէվապ վերէմէզ իտի, տիւշիւնտիւ տիւշիւնտիւ, պիր տէ սաաթա պագտը քի, եէլգօվան վէ ագրէպ 11 պուշուղու իշարէթ ի.տիեօրլար, գօնթ իսէ հալէա տիւ.շինիեօր իտի, էն զիեատ էհէմմի.եէթլէ տիւշինէպիլտիկի չէյ, պու հավատիսի զազէթաեա քիմին վեր.միշ օլմասը իհթիմալինատէն իպա.րէթ իտի.

Պու խապերի Բարիստէ նէշր ի.տէն, միս Ֆանսիտէն պաշգա քի՞մ օլապիլիր.

Սաաթ քիչիւճէք պիր խըբբլիթ բէյատա իթտի քի, 12ի վուրմաղա հազրրլանտրը՝ անլաշրլար.

Կէնճ գօնթ, «վագթի կէլտի» տէյի եէրինատէն գալգբդ, տապան.ճասընը ալտը, վէ եաթաղընն եանը.նա օթուրտու, էօյլէ պիր սուբէթ.տէքի, տապանճա բաթլատըղը զէ.ման, եէրէ տիւշիպ տէ պիր թա.րաֆընը ինճիթմէմէք իշիւն թա.

վամ եաթագ իշինէ տիւշէճէք պիր վազիեէթ ալաը, զարիպ իհթիեաթ տէյի՞լ մի.

Սաաթ 12ին պիրինճի տարպէ.սինի վուրտու, գօնթուն տապան.ճասը հէնուզ բաթլատատ, մամա.ֆիհ հէգթօրուն ճէսուբ պիր չօճուգ.օլտուղունու ինքեար իթմէմէլի տիր, 10 տէֆատան զիեատէ տիւ.էլլո իթմիշ, վէ հէր տէֆասընտա կէօսթէրտիկի մէթանէթ վէ չէճ.աթը շահիսլէրի հէյրան իյլէմիշ տիր, պիր տէֆասընտա խասմինի էօլ տիւրտիկի հալտէ, կիճճէ ուլդուտուն տա բահաթսըզ պիլէ օլմաեըպ տէյ.մէ պիր ճէլլատարատա պուլունամա եաճագ գատար պիր գալպ մէթա.նէթիյլէ բահաթճա ուլումուշիտի.

Վագտա հէգթօր ճէսուբ իտի. անճագ հէր մուհաքէմէտէն գաթի նազար, իշթէ պու ագշամ տա.պանճասընը չէքմէմէօր իտի. Պու.նուն սէպէպինի՞ մի սօրուեօրտու.նուզ, իշթէ սէպէպինի սիզէ իյզահ իտէլիմ.

Ճէսարէթ իքի տիւրլիւ տիր. պի.

սի լազըմ կէլիր իսէ, անը օ գա.տար տէրին տիւշինմէկէտէ միւ.թաճ օլմասընը հալտէ գարարլաշ.տըրըպ հէվան իճրա իտէր.

Իշթէ էն ճիտտի տտէմին էն ճիտտի ճէսարէթի պու տուր.

Սաաթ 12ի վուրուպ տա. իքի տագիգա տախի կէչտիկի հալտէ. Թրէմօրէլ, տապանճա գուլագ լիօղ.տա ֆագաթ հարէքէթսիզ պիր հալտէ իտի, պիր արալըգ քէնտի քէնտինէ տէտի քի.

—Վայ գօրգո՛ւեօրմուեում.

—Ինչիւն էն տօղրուսու հագի.գաթմէն գօրգուեօր իտի, սիլահը.նը մասա իւզէրինէ գօյուպ թէք.լար օճագ պաչընա կէլտի օթուր.տու, պիթիւն վիճուտի իլէ տիթ.ըէեօր իտի, քէնտի քէնտիսինէ տէտի քի.

—Պու տիթրէմէք պիր սատէմէի արըզիեէ տիր, չիմտի կէչէր.

Քէնտինէ պիր սաաթ տահա մէօհլէթ վերտի, քէնտի իչիւն էօլմէք մութլագա լազըմ օլտուղունու գանմագա չալըշըեօր իտի.

վէֆֆա Մ. Զոբրանը ադբապա վէ Թէալլեւգաֆլարը.լա օլան սավաեը Թասդիգ իմմէքտէ տիր։ Եւ նանիսթանը Պուդրէշտէքի ավագաթլարը, Ռումանիա հիւքիւմէթինի մուհաքէմէէ ալէագատար Թանըմամաղա Թայիմաթ ախդ իմմիչէր տիր, Մ. Բարարիկօբուլօ նուն զանընճա, էկէր պու մուհաքէմէ Եունանիսթան լէհինտէ հալլ օլունմադա եիւզ Թուսամա պիւէ, իբի մէմլէքէթ պէ.ինինտէ, Ռումանիատա պուլունան Եունան Թապիիեէթի մէսէլէսի միրիլլիւ, տիկէր միւսիմէլիֆ միւնազարար էքսիք օլմադընտան, տէրհալ միւնասէբաթը տիրլամաթիգ իյէ Թէէսիս իտիմէեէհէք տիր։

ՍԻՆՆԷ ՄՈՒՎԱՅԸԳ ՕԼՄԱԵԱՆ ԻԶՏԻՎԱՃ

Նիւեօրք-Հէրալտ զազէթասընընը գանընճա, կէնճ լօրա Սբալինին միւթէէֆէֆա Մ. Շերմանը զէվճէսի տուլ պիր Ամերիգալը գասընի լէ բեամի իդտիվաճը եազընտա վուգու պուլաճագ օլուգ, նիշանլընընը բէտերի գօնթ, ա՝Ուրան օղլունը ճայտրմադա չալըշմագտա իմիշ։

Ուրթիւր-Փօսլէն-Շարլ, վէգօնթ Սբալի 1868 տէ Թէվէլլիւտ իմմիշ օլուգ, էվվէնճէ.յի գասընի իսէ միւթէէֆէֆա Շերմանտան Զէ.չաղ չալրընտա կէնճ պիր զըզը պուլունուգ, իշթէ պու գըզ Թամ քէնտի իւէյի բեաէրլիկինին սինինտէ պուլունմադտա տրը։ Պէօյլէ պիր իդտիվաճտէն ՆԷթայիճի հասէնէ զուհուր իմմէեէհէկի տիւդին բէտերի գօնթ ա՝Ուրան Թարաֆընտան քէչֆ ու միւլահադա օլունմադտա օլաուզունտան, էվվատընա օլան մուհապպէթի վէ չէֆգադաթը բէտէրանէօինտէն ասլայը իշպու իդտիվաճէ մանի օլմադտա տրը։

Ինկիլթերշատա սինճէ նիսպէթ գազազ իմմէգ սուրէթտէ պու մի օիլու իդտիվաճլէր բէք չօգ վուգուա կէլմէքտէ տիր. պունա տէլիլ իսէ, Մանթրոզ տիւչէսինին իդտիվաճը տրը։ պու գասընի 75 եա չընտա պուլունաուզ հալտէ իւ չիւնճիւ տէֆֆա օլարագ 25 չաղլարընտա պուլունան մուհաֆազաքեար մէպուսանտան որը ֆրէտէրիք Մինէրին պիրտաէրի Մ. Մարքիզ Հէնրի Մինէր իլէ էվլէնմիշ տիր ա՝Քէզա Լէյսի Պրրտէթ Դութա 1814 սէնէսինտէ տօղմուշ օլուպ հալտէ, 1881 տէ 24 չաղլարընտա պուլունան Մ. Ազմէտ Պարթլէթ իլէ Թէեհհիլ իմմիշ տիր։

ՏՕԿԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵՍԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

Թէտավիի խուսուսի, Խլէթի էֆ. ըէնէիկէ, վէ ալէաթը Թէնասիւլիէէ տաէիր։

Գալաթատա քէօբրիւ պաշը, Նիւ. մէրճ 5։

ԲԻՆԱՑԻ.

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԸԸ

Նոյեմբեր 12

Գօնսոլիտէ

	Ղրշ.	փրյ
Ցիւն սապահ աշբլարը	23	28
» էն աշաղը	23	27
» էն եիւքսէք	23	29½
Ցիւն ագշամ գաբանտը		
Սէրի Ա . . . . . Լ. Ի.	55	
» Ֆ . . . . . » »	31	
» Ս . . . . . » »	21	81
Թահվիլաթը Օսմանէյէէ .	82	30
Շըմէնտըֆէր ֆր.	90	75

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ

Պանգ Օթօման . . . Լ. Օ.	594	37½
Գրէսթի Լիոնէ . . . . . »	93	55
Ըէժի . . . . . »	16	11
Թրամվայ Պէյ.լաթ . Ֆր	508	
» Սթամ խաթթը Լ. Օ	6	17

ԱԳՃԷ ՅԻՆԱՒԼԱՐԸ

Սամ. փր. 100 ղ. տան	Ղ.	փ.
Սիմ մէճիտիյէ	107	5
Մէթալիք	99	
Պէշլիք	101	
Ալթընբդ	101	
Ինկիլիզ լիրասը	110	24
Ֆրանսըզ »	87	27
Բօլ	90	3
Թասֆիյէէ	17	20
Գարպոն գաեիմէսի . .	9	19

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110	15
Փարիս	22	77
Ֆիօրին	10	77½

فرانسزجه ترکجه

مکمل لغت

GRAND

DICTIONNAIRE

FRANÇAIS-TURC

Միւհէնտիսխանէյի պէրրիի Հիւմայունտան Ֆրանսըզճա վէ Ամանճա մուսլիմի վէ Թարիգ զազէթասը մուհարրիրի Վիգէնթալ էֆ. Թարաֆընտան, պալեատէքի նամ իլէ նէշր օլունան լուղէթ, Շիրքէթի Միւրէթթիպիէ մաթպաասընտա միւքէմմէլ վէ նէֆիս սուրէթտէ թապ օլունարագ, ծիւզ պէ ճիւղ նէշր օլունմադ տա տրը։

Ֆրանսըզճա լիսանընը էօրէնմէք հավ.ուխտէ պուլունան զէվթա, հեր միւշքիլաթընը սուհուլէթլէ հալլ իտէճէք զաեէթ կիւզել պիր աէլիլ օլան պու լուղէթտէն պիրէր ատանէ ալմալարընը թավսիյէ իտէրիգ։

Ապոնըման պէտէլի թաշրա իչիւն 100, Իսթանպօլ իչիւն 120, պէ հեր ճիւզի 20 բարա ֆիւեաթլա ումում քիմատպէ տիւքքանլարընտա սատ՝ըլմագտա տրը։

ԿԻՒՆԷՐ ԵԱՎԼԱՇՏՐ

Շըմէնտըֆէր բիեանգօսու նոյմ. 19 ունճու բէրշէմպիհ կիւնի չէքիլճէք։ Պիրինճի իքրամիէ 600.000 վէ իքինճիսի 60.000 ֆր գազանտագ։ Պունլարատան մատտա 598 քիչի տէ սայիր իքրամիէէրը գազանտագլար տրը։

Պիր բրօժէս պիւէթիյէ պու ֆէքրա. բրամիէէրէրէն պ[illegible] ճիսի պիւէ գազան[illegible]

Թէքմիլ պիւէթ [illegible]

Նըսրֆ »

Բուպ »

Թաշրատան բօսթա բուլու գազանը օլունուր։

Շիմտիէէ գատար պիգիմ -Տիգրան Մ. Արզըեան- բրօմսլէրին գազանտըգլարը վէ սահիպլէրինէ Թէսլիմ օլընան մէպլաղ, էն պիրինճի մէվգբեը Թուսմագտա տրը։ Շէօյլէքի սայիր բրօմսմճիէրին պիւէթլէրինին գազանտըգլարը մէպլաղ, «քեաֆֆիֆէսինինքի տէ պիրիւքտէ օլարագ», պիգիմ պիւէթլէրին գազանտըգլարը մէպլաղին ՆԸՍՅԸՆԱ պիւէ պաղիգ օլմազլար։

Նումէրօ 33 Գալաթա, Քէօբրիւ պաշը։

ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԶԸԵԱՆ

ԲԱՐԵԿԱՄ ԱՍ ՆՆԵՅՈՒՆ

ԳՐՔՈՅԿ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԸՍՏ ՀՕՄԻՕԲԱԹԻՐ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

Աշխատասիրեաց

ՏՐ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Կը ծախուի Պոլսոյ ամէն Հայ գրավաճառաց քով

Դին 15 գահեկան

Գրքոյկի մէջ գտնուած բոլոր դեղերն, հեղինակի քով (Բերայ Նիւքսէք գալաթրբմ, 587) միշտ պատրաստ կը գտնուի։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԵՑԱԻ

Վ. Մ. ԳԻՒՐԳՃԵԱՆԻ

ՄՀԱԱՌՕՑ Ը.ՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԶԳՍՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ

Ա. ՄԱՍՆ

Արեւելեան ճիւն պետուքիւնք

Մարդկային սեռի քաղաքակրթութեան և զարգացման վերաբերեալ դէպքերու յիշատակութեամբ հանդերձ

Վարդապետ Հոռոմոսեանէն խմբագրեալ

Ադր. Կեդր. Վարչութեան

Աշխարհագրական գունաւորա ատատ արեւելեան հին աշխարհի

ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ

Կեդրոնատեղին է

Գ. ՊԱՎԼՈՅ ԳՐԱՏՈՒՆԸ

ԻԲԷԳԼԻ Վէ ԵՈՒՆԷՈՒ ԳՈՒՄԱՇԷԱՐ ԻԶԻՒՆ

ՊԷՕՅԻՒՔ ՏԷԲՕԶԻԹՕ

ԵԱՆԳՕ ՄԻՄԻԳՕԲՈՒԼՕ

35—37 Սթամպօլ, Սուլ ան Համամ Հավուզլու խան 35—37

Հանօրուլօ խանը ճիվարընտա

Եանգօ Միմիգօբուլօ, պու ատֆա Բորիսատն մէվսիմլիք պիր չօգ եէնի գումաշլար կէթիրթիրինի Իսթանպօլ վէ ազրա էհալիսինէ վէ միւշթէրիլէրինէ պէեան իտէր։

Իբէէ.էլ —Սաթէն տը լիօն, ֆայֆրանսէ, արմուր, օթման, գազմիր։ սաթէն տը լուքս, արմուր բօեալ, կրօն, սիբրա, սաթէն տը տիւշէս, չիշէքլի տամոսէ, աթլաս բլիւշ, գատիֆէ վէ սատիրէ։

Եանլէ. —Գօշլիվալ, վիկօն, ֆասօնէ, տիակոնալ, շաեագ, վիկօն ֆուլէ, գաշմիրտէգօս, բրթի տբա վէ գուլթու իշինտէ ֆիսթանլըգ, մէրինօ վէ ֆանէլա։

Պէեդ. — Կէօմլէքլիք պէզլէր, մատամբալ. տիմի, ամէրիգան, շըրթինքս, սպինաթօ, սաթինէ, արիլ, բիքէ, գրէթօն վէ գըրէմ պատալար, մատա էօրթիւ Ի. Ի. Թիւլ բէրտէէր վէ էօրթիւլիւք քէթէնէր։

Եանգօ Միմիգօբուլօ, էհալինէն բարպէրինի ազանմագ իշիւն, միւշթէրիլէրինի մէմնունն իտէճէք տիր։

Թօբատան վէ բէրէքէնտէ սաթըլըր

ԴԱՌՆԻԿ ՀԻՍԱՐԼԵԱՆ

Վ. Ի.

ՍԱՐԴԻՍ ԴԱՐԱԳՕԶ

Մէքթէպի Հուգուգու Շահանէյէն

մէէզուն տավա վէքիլէրի

Էֆէնտիի միւմայիլ.յհիւմա, մէ վատատ հուգուգի.լեէ վէ թիճճարիյեէ վէ ճէզաի.յեէ վէ յերի.յեէ վէ ումուրու իտարէէ միւթէալլիգ քեաֆֆէ.յի տաավի վէ մէսալիհի։ վէ թաշրալարատան վիբրուտ իտիպ Տէբսատէթճէ թաազը.յպընա լիւզում կէօրիւնէճէք, պիլճիւմլէ խուսուսաթը տէրէօհտէ իլէ պէրտպէր, իմմիեազաթ վէ սաեիրէ իսմիհսաայի զըմիրընտա թէչէպիւսաթը միւգամազիեէի տաախ.ի ֆիա, վէ կէրէք թիւրքճէ վէ կէրէք էճնէպի ի.սանլարընճա, միւսթէտիյեաթ լէ մուզավէլաթ վէ սաեի։ պիլ հիւմէլ մուհարրիրաթը բէսմիեէնի թանզիմ ու թահրիր վէ թէրճէմէ հէրլէր։

Եազրմանէրի – Գալաթատա Տէմիր խանընտա Ն. 22։

ԻԼԱՆ

Նէֆիս վէ սաֆի ռանգ

Ամասիա սանճաղընա թապի Հավզա գազասը ճիվարընտա ինճէ Տէրպէնտ նամ մէվգբաւ թիւճճարանը միւթէպէրանէն Նազարէթ Արմենակ էֆ. Ուզունեան, պիրատէրի էֆ. իլէ Ֆապրիգայի Օսմանի նամը թահթընտա զաեէթ ճէսիմ վէ ալիթը կէօզ օլարագ պիր տագիգ Ֆապրիգասը ինչա իմմիրմիշ օլուպ, մէզքուր Ֆապրիգատան 24 սաաթտա զաեէթ նէֆիս վէ սաֆի օլարագ 5000 օդգա տագիգ չըգարըլմագտա տրը։

Թաշրատան հէր նէվ տագիգ սիբարըշ իմմէք իսթէէնէր, Սամսօնտա Փիրեեան պիրատէրլէրի մուխապէրէ իտէպիլիրլեր։ հէր ճիհէթլէ միւշթէրիլէրէ սուհուլէթ կէօսթէրիլէճէք տիր։ 36—22

ՄԻՒՐԷՒՄԱԼ ԳԱՄՈՒՍՈՒ ՕՍՄԱՆԻ

Քրիմապճը Գասպար էֆէնտինին նէշր իմմէքտէ օլսուգու միւքէմմէլ Գամուսուն 53 վէ 54ինճի ֆորմալարընը թէչքիլ իտէն ճիւզ սաաթի, պու քէրրէ մէվգբաբալի ինթիշար օլուպ, 10 բարաեա սաթըլմագտա տրը։

Միւմայիլ.յհ Գասպար էֆէնտինին վաթանա պիր խըսմէթի նաչիզ. իլֆաբը մուզսէտիլէ, պու էսէրին իքմալի խուսուսունտա, քէմալի սէպաթլէ սարֆը զայրէթ վէ վէրզիշ իլլէմէսի, հագիգաթէն չանանը թագտիր մէվատաէն տիր։

مكمل قاموس عثمانى

لسان عثمانىده متداول تركى، عربى، فارسى واجنبى يتمش بيكى متجاوز كلمات ايله اصطلاحات وتراكيب فنيه‌يى وبيك قدر رسم واشكالى وايكى بيك بشيوز صحيفه‌يى وآيريجه لوحه‌لرى حاوى اولان رهبيئت مقتدره طرفندن تحرير وهرهفته لااقل ايكى فورمه نشر اولنمقده بولنان (مكمل قاموس عثمانى) نك بو دفعه ٥٤ و ٥٣ نجى فورمه‌لرى نشر اولنمشدر ايكى فورمه‌سى اون پاره‌يه واونه بدل درسعادتده ايچون ٢٠ طشره‌لرايچون ٣٥ غروشدر قريباً آبونه بدلى تزييد اولنه‌جقدر.

ارباب انصافك تحت تصديقنده اولديغى وجمله شمدى‌يه قدر مثلى كورلمه‌مش بر فداكارلقله نشر اولنان اشبو مكمل لغتدن هر كسك بر نسخه ايدينمسى خاصة توصيه ايدرز. مرجع وحل فروختى باب‌عالى جاده‌سنده قصبار مطبعه وكتبخانه‌سيدر.

էկէր նէֆսինի էօլտիրմէզիսէ, ասսթլարընը Եին.ղէրինէ նա՞սըլ պաէճանագ, պատէմա նա՞սըլ եաչաեանագ, ատի ատամլար կիպի չաչշմագա՞մը մէճպուր օլանագ, Ալլահ կէօսթէրմէսին։

Շու միւլահադա կէնճ գօնթու լիւզումինտէն զիեատէ ճէսարէթլէնտիրէրէք, ինէրինտէն ֆըրլանար հէմանճ տապանճասընը եազալարը, ո ճիւրաթլա նամուսու գուլագ թօզանա տօզրու տատատը, ֆագաթ սօղուգ տէմիր տէրիսինէ տօզունուր տօզունմազ, սինիրլէրինէ ո գատար ֆէնալըգ կէլտի քի, սիլահ էլինտէն եէրէ վէ քէն տիսի տէ եաթաղընը իւզերինէ տիւշիւ վէրտի։

—Օ՛ֆ եաբամաեաճաղըմ։

Պու ռէօզլերի սէօյլերքէն, օմաղրուր գօնթ, թապիաթընտաքի ալչագլըզընը տէրքէճէսինի իլք տէֆա օլարագ թանըեըպ մաղրուր նէֆսինտէն ութանա ութանա, պունու իթիրաֆ տախի իմմիչ իտի։

Հէր եարբմ սաաթտա պիր քէրը. ռէ, եէրինտէն տավրանըպ տապանճաեա էլուզաթարզը հալտէ պէյնինի գուրչունուն նասըլ բարալաեաճաղընը կէօրիւպ, քէմալի եէս իլէ թէքրար եէրինէ օթուրուր վէ օ զէման ճաճապա զէհիր վէ եախատ քէօմիւր տահամը աղ աղրը իլէ ինսանը էօլտիւրէճէկինի տիշինիւր իտի։

Պու կիհէ Թրէմօրել իչիւն էօյլէ պիր իչքէնճէ կէճէսի օլտու քի, 80 ատֆա էօլսէ երինէ պու գատար իզտիրապ չէքմէզ իտի, անճագ քէնտի զօրզ տուզու չէյ աղրը տէյիլ մահզա տիւնեատան դայպուպէթ գօրզուսու իքէն, պունու պիր տիւբլիւ իթիրաֆ իթմէք իսթէմէզ իտի։

Սապահ օլմադա պաշլատը, քէն տիսի տէ իւզերինէ օթուրտուզու գօլթուգ սանատալեատա սրզը վէր միշ իտի։

Պիր արալըգ գաբուեու վուրտուլար, պու տարպէլէր գօնթու ուլեանտըրտը, քէմալի թէլաշ իլէ կիսիպ գաբուեու աչընճա, օտա ուտ չաղընը կէօրտիւ քի, գահվալթը իչիւն պիր էմր վէրիպ վէրմէյէճէկօնի սորմադա կէլմիշ իտի։

Գօնթ ուշաղըն կէլմէսինէ օգատատ թէճճիւպ իթմէտիկի հալտէ ուշագ միսաֆիրին հալինտէն օգատատ միւթէճճիւպ օլտու քի, թարիֆէ սըղմազ, նասը՞լ թէճճիւպ իթմէսին, բահաթ եաթաղընտան չըգճաճաղընը պէքլէտիկի պիր միսաֆիրի հէնուզ սօյունմամըշ վէ ֆագաթ իսթիւ պաշը բերիշան, աղլամագտան կէօզլերի չիշմիշ պիր հալտէ կէօրիւրտէ թէճճիւպ իթմէ՛զ մի։

Էվվէթ գօնթ աբ թրէմօրել քէնտիսի տէ խապերտար օլմադըգընը օ կիճէ պիր չօգ աղլամըշ վէ կէօզլէրի չիշմիշ իտի. ուշաղա տէտալ քի։

—Պիր չէյ իհթիեաճըմ եօգ, չիմտի պէն տէ աշաղրեա ինէճէեիմ։

Պիր աղ սոնրա գօնթ աշաղրեա էնտի. ճէպինտէ եաթաղ բարասընը վերեճէք գատար ագչէսի օլտուղունտան պու հիսապրտա թէսվիեէ իտէպիլտի։

Իչինտէ սապահա գատար իշկենճէ չէքտիկի պիր մահալտէն ուզաքլաշտըրը զէման, նէրէեէ կիտէճէկինի վէ նէ եաբաճաղընը ատա պիլմէեօր իտի։

Վագատա էօլմէք հագգընտաքի ալզուսու հէնուզ էվվէլքի գումվէ թինտէ իսէ տէ, պու կէճէքի ճէսարէթսիզլիկինի պիր ճիւրաթա մահվիլ իչիւն, պիր գաչ կիւն հաթթա պիր հաֆթա գատար տահա եաչամաղա լիւզում կէօրիւեօր իտի։

Ֆագաթ պիր հաֆթա եաչամագ իչիւն նէյի խարճ իթսին, ճէպինտէ պիր բարասը գալմամըշ իտի, խաթրընա էօտիւնճ բարա վերէն սանտըգ կէլտի, իւզերինտէ պիր տէ սաաթը եօ՞գ մու եա, պու սանտըղըն իսմինի իչիթմիշ իսէ տէ, նէրէտէ օլտուղունու պիլմէեօր իտի։ Շու գատար քի 100 տէ 12 ֆայիզ իլէ սաաթըն կարը գըյմէթի հիսապ իտիլճէճէք օլսա, երինէ պիր գաչ 100 ֆրանգ էլինէ կէչէպիլէճէկինի թախմին իյլեսի։

Էօտիւնճ բարա վերէն սանտըղըն չիւպէսի նէրէտէ օլտուղունու քիմէ՞ ոօրապիլճէճէք, պու այրպ քէնտիսինէ էօլիւմտէն ասը կէլիեօր պինայէն ալէյհ «գարթիթ լաթէնին» սօղազլարընը տօլայարագ հէր տիւքքանըն հէր խանէնին լէվհալարընա կէօզ կէզտիրմէկէ պաշլատը։

Պու կէզիչ էվվէլքիլէր գատար սէրսէրիճանէ տէյիլ իտի, կէզտի կէզտի նիհանէթ Գօնտէ սօղաղընա սիմ սիեահ պիր խանէնին իւզերինտէ «էօտիւնճ բարա (վերէն սանարգ» լէվհասընը կէօրիւնճէ իչէրիսէ կիրտի։

Պուրատաքի շիւպէ տարաճըգ վէ նէճմաք պիր օտատան իպարէթ օլուպ, իչինտէ պիր չօգ միւսթագրիզլեր նէօպէթ պէքլէեօր իտի։ Պունլարընը գըսմը ազէմի թալէպտէն օլտուգլարը կիպի, պիր մըգտարընտա զիքր օլունան թալէպէ

(Ցէզ-դ)